

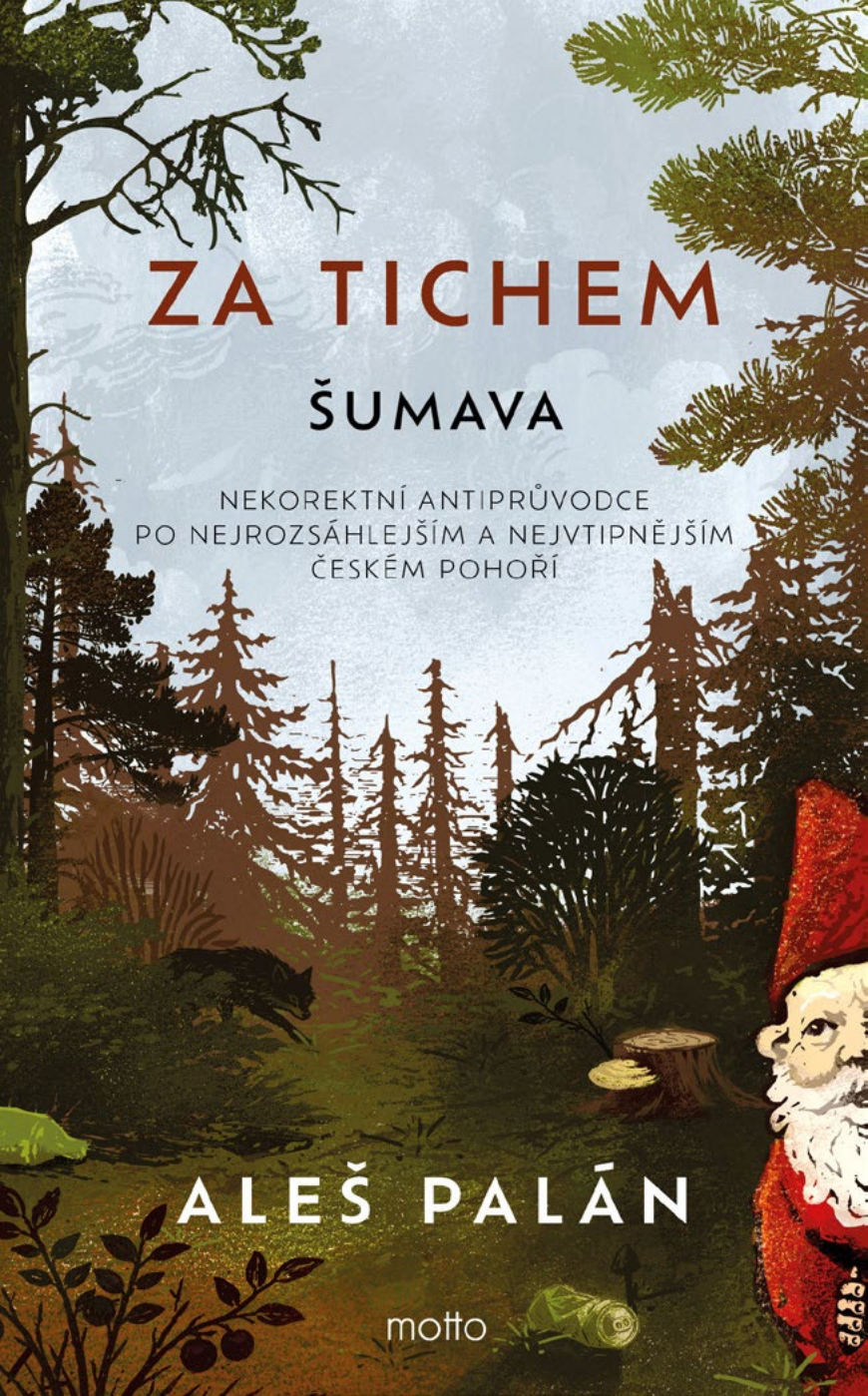
ZA TICHEM

ŠUMAVA

NEKOREKTNÍ ANTIPRŮVODCE
PO NEJROZSÁHLEJŠÍM A NEJVŤIPNĚJŠÍM
ČESKÉM POHOŘÍ

ALEŠ PALÁN

motto



Za tichem Šumava

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Aleš Palán
Za tichem - Šumava – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA

ZA TICHEM

ŠUMAVA



ZA TICHEM

ŠUMAVA

ALEŠ PALÁN

motto

© Aleš Palán, 2026
Photos © Aleš Palán, 2026
Cover illustrations © Sabina Třešková, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-6039-9 (1. zveřejnění, 2026)
ISBN e-knihy 978-80-267-6052-8 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-6055-9 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-6056-6 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

SILENTO ÚVODEM

V této knize se společně vydáme po stopách šumavského ticha. Pokusíme se nejrozsáhlejší české pohoří trochu poznat, mírně pochopit – a přesto ho mít i nadále rádi.

Pokud ticho na Šumavě opravdu naléhavě hledáme, nemusíme naštěstí pátrat dlouho. V nejintenzivnější míře ho najdeme na Modravě. Ano, je to tak, naše hledání skončilo, sotva začalo. Máme hotovo. Na základě léty ověřených informací lze prohlásit, že hledaný termín se zde nejčastěji vyskytuje mezi půl jedenáctou večerní a zhruba půl třetí ranní. V tomto rozmezí se volání „ticho!“ rozléhá snad ve všech zdejších hotelích, penzionech a pastouškách určených sezonně turistům, mimo sezonu pak netopejřům. Volání po tichu bývá natolik intenzivní, že dokáže vzbudit i těch pár nocležníků, kteří usnuli, navzdory hlomozu pod okny, ve společenské místnosti se zavírací hodinou 22:00 či – což bývá nejčastější – ve vedlejších pokojích.

K rituálnímu vzývání ticha se samozřejmě můžete přidat i vy. Nejprve jednou zavoláte a minutku

bláhově očekáváte jakoukoliv reakci. Sousedí však dál vyřvávají, zpívají a nerušeně třískají nábytkem. Napadne vás, že vás zřejmě neslyšeli. Voláte tedy s čím dál větší intenzitou a frekvencí, bušíte na stěny, „ticho!“ už vysloveně řvete, načež zbylí nocležníci začnou bušit na vás s tím, že abiturientský večírek na sedmnáctce (!) se dá ještě jakžtakž vydržet, ale to vaše ječení je fakt přes čáru.

Pokud vám podobné zážitky lezou úspěšně na nervy, protože kvůli tomuhle jste do lůna přírody nepřišli (Modrava může být lůnem v podstatě čehokoliv, přírody ale nikoliv), mám pro vás dobrou zprávu. Stačí vydržet do půl třetí ráno. Je statisticky doloženo, že v tu dobu volání po tichu ustává. Čím to? Buď vysílení z vlastního vztekání usnete navzdory přetrvávajícímu bengálu, nebo se k němu přidáte, když ve spodkách jdete tu bandu napomenout. Případy, kdy dojde k ozbrojenému konfliktu mezi frakcí požadující ticho, a dělající proto hluk, a skupinou, která ten hluk vyrábí rovnou, jsou naštěstí řídké. Ostatně sanitka by se sem nahoru dostávala jen s obtížemi a místní heliport je obsazený mnohem větším strojem, než jaký mají k dispozici letečtí záchranáři. Ano, pan Bakala je zase jednou doma.

Rána po noci vyplavených emocí bývají klidná. Lidé se tlumeně hystericky pochichtávají, pátravě pokukují k vedlejšímu stolu a pokoušejí se identifikovat v denním světle své noční spojence a nepřátele. Na recepci jsou pak nejžádanějším sortimentem špunty do uší. Ty s logem šumavského národního parku či siluetou Třístoličníku vás vyjdou



Pokud beton zaléváte dostatečně dlouho, nakonec rozkvete. O Šumavě lze říci něco podobného. Případně docela jiného.

zhruba na polovinu tržní ceny trdelníku v Praze na Staroměstském náměstí, ale vy si je koupíte rádi, protože si můžete namlouvat, že jde o suvenýr, který má upomínkovou hodnotu a zároveň plní hluboký účel. S tou hloubkou to však nepřehánějte, abyste nemuseli ještě shánět pinzetu. Až dojdou na recepci špunty do uší, zvýší se poptávka po bylinné hořké.

Ani s ní to nepřehánějte, i když dostat tento nápoj ven bývá mnohem snazší.

Na Modravě je prostě ticho – tedy v noci – opravdu všudypřítomné. Nechci samozřejmě křivdit dalším letoviskům a zimoviskům. Také na Kvildě, Horské Kvildě, v Srní, v Prášilech a samozřejmě v nejbližším okolí Lipna – tedy v dosahu zhruba pětadvaceti kilometrů od jezera – se volání „ticho!“ nese nocí pravidelně. (Pokud vybíráte dovolenou podle lákačích obrázků, nezapomínejte na nezpochybnitelný fakt, že po vodní hladině se zvuk šíří intenzivněji.)

Skutečnost samozřejmě zplošťovat nemůžeme, nocí nad Šumavou nezní pouze volání: „Ticho!“ Často se ozývají i termíny jako *ruhe*, *be quiet*, *cisza*, *var tyst*, *maradj csöndben* a další. Snad jen volání *silento* nebylo dosud zdokumentováno, neboť jde o výraz v esperantu a blouznivci vládnuoucí tímto jazykem bývají vděční za každého dalšího esperantistu. Kdyby ho nedej bože jednou okřikli, vyloučili by je nadobro z esperanta.

Výjimku tvoří pouze Železná Ruda, kde je volání „ticho!“ nahrazeno voláním: „Kupte si trpaslíka! Když si pořídíte dva se zelenou čepičkou, dostanete muchomůrku zdarma.“ To ale není tak úplně tématem naší knihy. Bohužel.

HRANICE Z KOPCE



S Šumavou bývají problémy. Tím základním problémem je, že není zcela jasné, kde se dané pohoří vlastně nachází. Jako by svůj teritoriální neklid odkoukalo od některých koloniálních říší, které taky nevědí, kudy vedou jejich hranice.

Začněme proto na východě. Vezměme si obec, která se nazývá Rožmitál na Šumavě. Vskutku pěkné jméno (obec samotná až tak pěkná není, což od vás Rožmitálští rádi uslyší), starobylý erb zdobí pětিলistá růže, mají tu muzeum rádií, kdyby si chtěli něco poslechnout, i hasičárnu, kdyby si chtěli něco uhasit. Potíž je v tom, že Rožmitál, ačkoliv se šumavsky přímo nazývá, na Šumavě neleží. Toto odvážné tvrzení lze vyvodit ze skutečnosti, že nedařká obec Černá v Pošumaví leží jádru hor mnohem blíže, v tomto případě západním směrem. Pošumaví je přece oblast, která by Šumavou možná i ráda byla, ale prostě jí není.

A nebude to jen Rožmitál, který byl právě usvědčen z toho, že Šumavu ve svém názvu užívá jako klamavou reklamu. I další obce v této oblasti budou

muset dovětek „na Šumavě“ zamalovat na svých cedulích, ukazatelích a webových stránkách. Turista, který sedne v Černé v Pošumaví na lokálku severovýchodním směrem – tedy jednoznačně z Šumavy pryč –, je nejprve konfrontován s Polnou na Šumavě, aby následovala zastávka Hořice na Šumavě. Kdyby se chtěl uklidnit jízdou v opačném směru, tedy na severozápad, čeká ho zase Dobrá na Šumavě. Šumava je zkrátka všude kolem, ale tady je jen Pošumaví.

Pokud nebudeme ve všem hned vidět spiknutí, musíme přiznat, že Šumava v tom má binec. Nedá se zcela vyloučit ani verze, že se zdejší magické kopce a zadumané močály svévolně přesouvají a hrají si s kartografy na schovávanou. A to vůbec nemluvím o tom, že Šumavou kdysi byly i Novohradské hory. Ach jo.

Problém je pochopitelně také na severu. Města jako Sušice, Prachatice, Klatovy či Vimperk mají společné jen jedno, a sice že se svorně prohlašují být bránou Šumavy. Ta prohlášení tentokrát nenajdete na dopravních značkách, ale ve všech propagačních materiálech ano: Vítejte u nás, my jsme ta brána Šumavy.

Není těch bran nějak moc? Tento nepokojný stav vedl v létě léta Páně 2024 málem k válce klatovsko-sušické. Na zasedání klatovského zastupitelstva vznesl jeden odvážný komunální politik výzvu, aby se s tou Sušicí už něco dělalo, aby byla přivedena rázně k rozumu, neboť se drze označuje za bránu Šumavy, zatímco každému musí být jasné, že tou



Některé ukazatele jsou zcela jasné.

pravou bránou jsme jen a pouze my – tedy Klatovy. Vypadalo to jako dobrý zárodek hnutí *Make Klatovy great again*, bohužel, ostatní zastupitelé neměli na válku se sousedním městem dost volného času, takže se to celé zahrálo do autu. Ale možná jen dočasně. Až se dotýčný zastupitel z tohoto textu dozví, že se podobně nehorázně chovají Prachatice,



U jiných si musí cestovatel dlouho lámat hlavu.

Vimperk, někdy dokonce i Volyně (!), znovu zvedne srdnatě nad hlavu prapor odboje a s hloučkem věrných vyhlásí Sušici soukromou válku. Bitva u Kolince, který je zhruba na půl cesty mezi zneprátenými městy a na hřbitově tu mají ještě dost volného místa, pak vstoupí do dějin.

Z měst, co mají hory na dohled, tvoří čestnou výjimku Český Krumlov. Ten na nějakou Šumavu zvysoka kašle. Pochopil totiž, že bránou se jen projíždí, aby se člověk dostal někam dál, a on má svých turistů pořád ještě málo. Chce jich víc! Když se namáčknu, vejde se do křivolakých uliček pěkných pár dalších autobusů. Proto Český Krumlov žádnou bránou není a nikdo se odtud na Šumavu nedostane.

Co naopak Šumavou jednoznačně je, je Český les, konkrétně Böhmerwald. To je ona jižní část hor, která leží za některými vrcholky a kde žijí lidé, kteří se ještě nedávno rozprostírali po celém pohoří. Po roce 1945 se z ekologických důvodů stáhli a my jim můžeme jen děkovat, že dominantní část Šumavy zanechali tichu, pustině a dočasně pohraničnickům. Málokdo dokáže obětovat vlastní pohodlí, dokonce svůj domov jen proto, aby dopřál přírodě víc ticha. Děkujeme vám, Bémáci.

Bavorská a hornorakouská část Šumavy ale předmětem našeho povídání nebude. I když jsou mnozí zdejší obyvatelé němí (proto se jim říká Němci, a my jim tím pádem fandíme), hustota osídlení je zde nechutně hustá, takže tu pořád někdo něčím hlomozí. Dalším důvodem, proč tuto část Šumavy opomíneme, je skutečnost, že ji autor těchto řádků zná ještě méně než tu českou.

Zmatek je i na západě, kde Kout na Šumavě leží západněji než Chodská Lhota. A přitom Šumava se rozkládá východněji než Chodsko. Pomoc!

Poznámka pro zdatnější topografy: mluvíme-li v tomto textu o západě, jedná se ve skutečnosti



A pak jsou i směrovky, kde se člověk moc dlouho nezdrží.

o severozápad. Východ je zase jihovýchod. A tak dál a tak podobně. Šumava si totiž neodpočine ani na mapách. Místo toho, aby se natáhla pěkně spořádaně horizontálně, zvolila šikmou polohu. Není tedy divu, že to s ní jde z kopce.